

ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ СТУДЕНТІВ
ЗА ДОПОМОГОЮ ПЛАН-ФОРМ

Кириленко Олена Іванівна

кандидат педагогічних наук, доцент,

Національний педагогічний університет

імені М.П. Драгоманова

etfa@ukr.net

З метою запобігання поширення коронавірусної інфекції 2019-nCoV в закладах вищої освіти, зокрема в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова запроваджено карантин, освітній процес переведено на дистанційну форму, заняття проводяться в онлайн режимі. Деканатом фізико-математичного факультету було проведено опитування серед студентів з питань, пов'язаних із переходом на дистанційне навчання. В результаті аналізу відповідей з'ясувалося, що студенти відзначають звантаженість, деякі – надзвичайно сильну звантаженість.

Погоджуючись з фактом, що реальний час, який повинен бути витрачений окремим студентом для досягнення результатів навчання, буде змінюватись залежно від здібностей студента, і на нього буде впливати ступінь попереднього навчання і форма навчання, можна визначити так званий теоретичний час навчання. Теоретичний час навчання - це число годин, які, як очікується, будуть потрібні студентові в середньому для досягнення визначених результатів навчання на певному рівні [1].

При прийнятті рішень щодо навчального навантаження студента суттєвими є

такі елементи:

- студент має встановлену кількість часу в залежності від програми, яку проходить;
- повна відповідальність за розробку програми навчання і кількість кредитів, виділених курсам, лежить на юридично відповідальному органі, напр., виконавчому органі факультету тощо;
- кінцева відповідальність за вирішення питань з викладання, навчання і оцінювання впродовж певного часу роботи студента делегується керівництвом факультету і університету викладачеві або відповідній групі викладачів.
- критично важливим є те, щоб викладач був ознайомлений з результатами навчання, яких необхідно досягти, і з компетентностями, яких повинні набути студенти;
- викладач повинен продумати, які види навчальної роботи найбільше підходять для того, щоб досягнути результатів навчання навчальної дисципліни;
- викладач повинен мати уявлення про середній час роботи студента, необхідний для кожного виду роботи, вибраного для навчальної дисципліни;
- студент відіграє ключову роль в процесі моніторингу, який дозволяє визначити, чи є оцінка навчального навантаження студента реалістичною, хоча моніторинг також відноситься до сфери відповідальності викладацького складу.

Для досягнення загальної мети, а саме розробки підходу, який веде до справді обґрунтованого розгляду навчального навантаження студента, рекомендується дотримуватись наступних чотирьох кроків (рис. 1.) [1]:

I. Впровадження модулів/навчальних дисциплін

Потрібно зробити вибір між використанням модульної або немодульної системи. В немодульній системі кожна навчальна дисципліна може мати різну кількість кредитів, хоча загальна кількість кредитів для навчального року все ж буде 60. В модульній системі, навчальні дисципліни/модулі мають фіксовану кількість

кредитів, наприклад, 5 кредитів, або кратне цьому число.

Рис. 1. Чотири кроки, які ведуть до обґрунтування навчального навантаження студентів

II. Оцінювання навчального навантаження студента

Навчальне навантаження навчальної дисципліни визначається на основі загального об'єму навчальної роботи, яку повинен виконати студент для того, щоб досягти передбачених результатів навчання. Воно вимірюється в одиницях часу (в робочих годинах), наприклад, модуль на 5 кредитів передбачає 150 годин роботи типового студента. Викладачі оцінюють час, необхідний для виконання робіт, передбачених для кожної навчальної дисципліни. Навчальне навантаження, виражене в одиницях часу, повинно відповідати кількості кредитів, виділених навчальній дисципліні.

III. Перевірка запланованого навчального навантаження за допомогою оцінювання студентом

Існують різні методи перевірки того, чи правильно оцінено заплановане навчальне навантаження студента. Найбільш звичайний метод – це застосування анкет, які повинні бути заповнені студентами або під час навчального процесу, або після завершення курсу.

IV. Коректування навчального навантаження і/або навчальної діяльності

Результат моніторингу або внесення змін до змісту курсу можуть призвести до коректування навчального навантаження і/або видів навчальної роботи з навчальної дисципліни. В модульній моделі буде необхідно скорегувати об'єм навчального матеріалу і/або види робіт з викладання, навчання та оцінювання, тому що число кредитів (як у нашому прикладі, 5 або кратне 5) фіксоване. В немодульній моделі може бути зміненим також число кредитів, але це, звичайно, вплине на інші дисципліни, тому що загальна кількість кредитів навчальної програми є сталою (напр., 30 на семестр, 60 на рік тощо). Коректування якимось чином навчального навантаження і/або роботи є необхідним завжди, коли процес моніторингу виявляє, що попередня оцінка навчального навантаження студента не співпадає з реальним навантаженням.

Пропонуємо план-форми вивчення астрономічних навчальних дисциплін, які можуть бути корисними для прийняття рішення про навчальне навантаження студента і його корегування. Перша форма призначена для планування викладачем вивчення навчальної дисципліни і оцінювання відповідного робочого часу студента (табл. 1).

Студенти, по мірі виконання плану вивчення навчальної дисципліни, підраховують і записують кількість годин часу, яку довелося витратити на самостійну роботу: вивчення лекцій, підготовку до лабораторних робіт, глосарних диктантів, опорних конспектів, тестів тощо. Друга форма надає викладачу можливість порівняти, заплановану ним трудомісткість вивчення навчальної дисципліни і реальне навчальне навантаження студента.

Таблиця 1

План вивчення навчальних модулів (заповнюється викладачем)		
Напрямок підготовки: <i>Фізика</i>		
Назва навчальної дисципліни: <i>астрономія</i>		
Назва курсу: <i>астрофізика</i>		
Цільова група: <i>студенти IV курсу спеціальності 104 Фізика та астрономія, 014 Середня освіта (фізика)</i>		
Рівень курсу: <i>рівень бакалавра 1</i>		
Кількість кредитів ECTS: <i>3</i>		
Компетентності, які потрібно розвинути: <i>зазначаються</i>		
Вказівки для студентів: студенти повинні по мірі виконання плану вивчення модуля підраховувати і записувати до таблиці кількість годин часу яку довелося витратити на самостійну роботу: вивчення лекцій; підготовку до лабораторних робіт, глосарних диктантів, опорних конспектів, тестів.		
Результати навчання Після завершення навчання студент...	Види навчальної діяльності	ОЧІКУВАНИЙ час роботи студента в годинах
Тиждень 1-2		
	Лекція 1 (Тема:...)	2
	Вивчення лекції 1	
	Лекція 2 (Тема:...)	2
	Вивчення лекції 2	
	Підготовка до лаб.роб 1	
	Лабораторна робота 1 (Тема:...)	4
Тиждень ...№		

Друга форма призначена для фіксації студентами реального часу, витраченого ними на вивчення навчальної дисципліни (табл. 2).

Таблиця 2

План вивчення навчальних модулів (заповнюється студентом)		
Результати навчання Після завершення навчання студент...	Види навчальної діяльності	РЕАЛЬНИЙ час роботи студента в годинах
Тиждень 1-2		
	Лекція 1 (Тема:...)	2
	Вивчення лекції 1	
	Лекція 2 (Тема:...)	2
	Вивчення лекції 2	
	Підготовка до лаб.роб 1	
	Лабораторна робота 1 (Тема:...)	4
Тиждень ...№		

Використовуючи представлені форми викладач і студенти аналізують

результати навчання, набуті компетентності та середній час, який для цього потрібен. Якщо попередня оцінка навчального навантаження студента співпадає з реальним навантаженням, це свідчить про прийнятний об'єм навчального матеріалу і правильно підібрані види робіт з викладання, навчання та оцінювання.

Література

1. Вступне слово до проекту Тьюнінг - гармонізація освітніх структур у Європі. Внесок університетів у Болонський процес [Електронний ресурс]// Socrates – Tempus. – 2006. - 108 с. - Режим доступу до ресурсу: http://www.tuning.unideusto.org/tuningeu/images/stories/Template/General_Brochure_Ukrainian_version.pdf.